

312 Novæ Additiones ad D. Covarruvias

Ibi: *Igitur ab Adamo ad diluvium.*

- 23 Universale diluvium contigit anno ab orbे condito 1656. quod secundūm Hebræorum chronographiam communititer, maximè à neotericis receptum est, ac tenent prater eos, quos dedimus suprā, lib. 1. cap. 12. n. 5. Salian. *Annal. Eccles.* tom. 1. an. 1656. num. 4. Torniell. *cod. anno.* Cevall. *de cognit. per viam violent.* gloss. 18. num. 89. Carrill. *Annal. anno 1656.* Genebrard. lib. 1. *Chron. cod. anno.* Bellarm. in *Chron. an. 1656.*

Ibi: *Juxta LXX. verò Interpretē.*

- 24 Hoc discrimen apparet ex chronicis canonibus Ant. Contii, ubi triplicem chronologiam exhibet. Olim quidem plurimi supputationi Septuaginta Interpretum subscripti, quos recensent Baronius & Spondanus in *Apparatu*, ubi proximè. Sed recentiores Hebræorum computum magis amplexi sunt, ut quoad tempus diluvii constat ex pronuper latus.

Ibi: *Ex quibus illud constat.*

- 25 Prima mundi ætas diluvio universalis terminatur, quæ ab Adamo incepit. Secunda exorditur à diluvio, & ad ortum Abrahæ protelatur, ut videre est apud Torniell. & Ant. Contium. Licet autem Septuaginta Interpretum computum nec quoad secundam mundi ætatem neoterici sequantur, est tamen inter eos circa ortum Abrahæ dissensus; nam Torniell. anno 2039. n. 1. ex pluribus probat Patriarcham eo anno in lucem editum, cui accedit Salian. tom. 1. cod. anno. num. 1. secundūm quos Abraham est natus anno à diluvio 383. atque ita discrepant à D. Covar. annis 91. quia afferit, ortum Abrahæ 292, annis post diluvium eveniuntur. Vide Ant. Cont. sup. in fin. secunda etat. Cevall. d. gloss. 18. num. 90. Carrill. cum pluribus anno 1978. Pererius sup. *Genes.* cap. 6. n. 26. Cornel. à Lapid. d. cap. 6. Genebrard. sup. in princip. tertia etatis, Bellarm. in *chron.* anno 1978. Theat. vita hum. lit. T. pag. 73. apud quos variae sunt opiniones, quod adnotat. Carrill. *supra.*

Ibi: *Qua ratione fit, ut in annorū numero.*

Ita apparet ex chronicis canonibus Ant. Contii, & secundūm supputationem Eusebii, & Originis, quæ ab ipso traditur, excessus est annorum 1238.

Ibi: *Hinc sanè suboritur maxima differentia.*

- 26 Adeò inter se dissident Ecclesiastici Scriptores, ac chronographi, dum numerant annos ab Adamo ad ortum Christi, ut quod verosimilius sit dognosci non possit; sunt enim tot capita, quot sententiae, ut post Baronium ait Spond. in *Apparatu*, num. 36. quare uterque proprium iudicium aperire renuens, aliorum placita prodit, satisque erit, si nos idem præstiterimus recensentes in primis Petavium, quem sequuti sumus supra, lib. 1. cap. 12. n. 9. qui opinatur Christum natum anno mundi 3984, cui assentitur Bellarm. in *Chron. Perer.* sup. Daniel. anno 4022. cui adhærent, Card. Baron. in *Appar.* n. 118. & ibi Spond. n. 36. Gualter. in *Chron. princip.* Torniell. *Annal. anno*

4051. cui ferè convenit Salian. tom. 6. anno 4052. Gordon. in *chron. an. 4001.* quem sequitur Carrill. in princ. sexta etat. Cornel. à Lapid. in *Pentateuch.* anno 1951. Genebrard. in *Chron. lib. 1. etat. 5. in fin.* anno 4121. Maldonat. in *Chron. univers. tract. de nativitate Christi,* anno 3955. Greg. Lop. in *prolog. Partitar. gloss. 24. n. 3961.* ut inferius probabitur.

Ibi: *Ultimo anno Olympiados centesimae.*

Communiter placet Christi natalem incidisse 27. in Olympiadem 194. sed diversitas adest circa annum ultimæ Olympiadis; nam quidam tenent fuisse secundum, ut Baron. in *appar. n. 102.* ubi Spondan. n. 31. Torniell. anno 4051. num. 11. Alii tertium, ut Salian. tom. 6. anno 4052. n. 24. Pontac. in *not. ad Chron. Eusebii.* Carrill. *sup.* Alii denique quartum & ultimum Olympiadis, Maldonat. *sup.* Unde Olympiades sint ita dictæ, & à quo tempore per illas Græci annorum seriem numerare cooperint, traditur *sup. lib. 1. cap. 12.* n. 3. de quo Salian. anno 2849. n. 42. & anno 3278. n. 43. Torniell. *eidem annis.* De anno, quo Christus est natus, ab ortu Abrahæ, Moyse Davide, ab Urbe condita, ab Imperio Romano, ab Augusto, vide Carrill. *sup.* Marian. *Hist. Hisp. lib. 4. cap. 1.* & alios numero proximo laudatos, & quæ diximus d. cap. 12. n. 9.

Ibi: *Unde numerus annorum.*

De hujusmodi differentia vide chronicos canones Ant. Contii, & quæ observat Greg. Lop. *diss. gloss. 24.*

Ad Num. 2.

Eusebii supputationem tradit Ant. Cont. *sup. 28.* ex quo patet error, & varietas, quam D. Covar. Regi Alfonso objicit. Chronographia LXX. Interpretum excedit Eusebianam 130. annis usque ad adventum Christi, & hæc Hebræorum 1246. ut ex Ant. Contio deducitur. Adde Torniell. *anno mundi 131. num. 5.*

Vers. *Hac tamen adduximus.*

Hunc errorem circa annorum computationem 29. agnoscit Greg. Lop. d. gloss. 14. ubi latè eum demonstrat, ac tandem legendum putat anno 5216. Sed in fine ejusdem glossæ concludit ab Adamo ad initium Regis Alfonsi numerandos 5213. ex quibus si demandant 1252. anni, qui à Christo nato ad regnum Alfonsi præterierunt, restant 3961. quos ab Adamo ad natalem Christi lapsos sentit Greg. Lop. Hebraicæ veritati subscriptibens, à qua supputatione D. Covar. non dissentit, quandoquidem ait, ferè ducentos annos addendos illis, quos Alfonsi secundūm præfationis literam enumerabat Adamo ad sui Principatus exordium, nempe 5022. nam Greg. Lop. 101. adjicit, ut patet ex præmissis.

Ad Num. 3.

Hunc itidem lapsum animadvertisit Greg. Lop. 30. ubi *sup.* quem ita corrigit, ut non 4353. annos, sicut in textu dicitur, sed 3856. legendum sit, qui à diluvio ad regnum Alfonsi fluxerunt. Sed in

Varias Resolut. Lib. IV. Cap. XVIII. 313

In fine glossæ resolvit cum Hebræis 2. præteriisse 3557. unde detractis 1252. annis, qui inter nativitatem Domini, & Alfonsi regnum lapsi sunt, supersunt 2305. qui numerantur à diluvio ad Christi adventum juxta supputationem istam. Sed Carrill. *sup. 2340.* numerat annos.

Ibi: *Quod si quis dixerit Regem Alfonsum.*

- 31 Verosimile quidem est, quod Alfonius Eusebii chronologiam amplectetur, quia dum agit de era Adami, proficitur Hebraicæ adhærente supputationi, sed in era diluvii se Romanis annis usum afferit, atque ita diversam temporis rationem obseruat in priori ac in posteriori supputatione, que Eusebiana videtur, cum huic magis accedit Alfonii Chronologia, quam LXX. Interpretum; siquidem Eusebii numerat ab Adamo ad Christum 5199. annos, teste D. Covar. *sup. num. 2.* ex quibus si deducantur 2242. ab Adamo ad diluvium, juxta ejusdem Eusebii opinionem, ut habetur in Theatro vitæ hum. lit. A. pag. 493. restant 2957. His jungendi sunt anni 1252. à nativitate Christi ad regnum Alfonsi: unde deducitur secundum Eusebium, à diluvio ad initium principatus Alfonsi præteriisse 4309. annos, in præfatione verò assignantur 4353. atque ita excessus est 44. annorum duntaxat, qui modicus est, cum de tam longa annorum serie trahatur; nam & inter Authores, qui Hebræos sequuntur, circa annos nativitatibus Christi majorem diversitatem videntur supra, n. 26.

Vers. *In his verò duobus.*

- 32 Questio haud parum est controversa, à quo anni tempore orbis suum cursum auspicaretur. Sunt quidem diversæ sententiae, in quibus duæ autoritate, & fundamētis eminent. Una afferit, mundum conditum æquinoctio autumnali, aut circa illud, quam pluribus laudatis tuerit Torniell. in princip. *Annal. die 6. num. 41.* cum aliis. Altera communior sustinet Adami tempora ab æquinoctio verò numeranda; nam die Dominica, 25. Martii orbis creatus est, ut habetur definitum in Concilio Palæstino sub Victore Pontifice habito anno 198. cui Theophilus præfuit, ut est apud Cornel. à Lapid. *sup. Genes. cap. 1. vers. 12. §. Sed respondet.* Ideinque habetur apud Virgil. *Georg. lib. 2. ibi:*

— Ver illud erat, ver magnus agebat

Oribis, & hibernis parcerant flatus Enni.

Quem dat Cornel. *ibidem.* præter quem sic tenent Pat. Suar. de oper. sex dier. lib. 2. cap. 7. n. 17. Salian. fusè differens in *Apparatus. Annal. cap. 4. ex n. 5.* Pat. Molin. de oper. sex dier. dist. 14. Carrill. *Annal. anno 1. mundi.* Maldonat. in *Chron. univers. tr. 1. §. 35.* Theat. vita hum. lit. M. pag. 771. omisisti pluribus, quos recensent Salian. Carrill. Maldonat. & Torniell. *sup. qui num. 38.* recte moner, fieri non posse ut ubique terrarum uno codemque tempore fuisset veræstas, autumnum, aut hiems: si quidem compertum est, in Arcticis regionibus hiemem esse, cum in Antarcticis est æstas: sed quæstio est juxta illud orbis clima, in quo Paradisus est constitutus.

- 33 At Rex Alfonius nullam ex his opinionibus amplexus est; nam juxta dictam præfationem, facta supputatione dierum, initium orbis constituit die 18. Augusti, & sic tempore æstivo: quod

D. de Faria Nova Addit. ad Covar.

et si aliqui teneant, communiter rejicitur, ut videlicet est apud nuper adductos. Illud est observandum, Regem hunc minimè fuisse sequutum Hebreos, ut D. Covar. paulò inferius, num. 4. ad fin. monet, cum Hebrei, vel ab æquinoctio vero, vel ab autunnali annos suos auspicarentur, ut præmissum est supra, n. 21.

Ibi: *Eadem propè ratione.*

Diximus supra, lib. 1. cap. 12. num. 5. post cœtaclysnum Noë cum suis ex arca exivisse anno 1657. die quinta Decembri. Sed altera est opinio magis recepta, que habet diluvium tempore verò contigil, mensis scilicet Maio, & die Dominica incepisse, ac cessasse. Sunt qui hæc ad Januarium referant, ab Hebreis Sabath dictum, de quibus Torniell. *Annal. anno 1657. n. 3.* Cornel. à Lapid. in *Genes. cap. 7. vers. 11.* Salian. in *Appar. Annal. cap. 4. num. 14.* & anno 1656. num. 18. Genebrard. in *Chron. lib. 1. etat. 2. in princip. vers. Probabilis.* Carrill. *Annal. etat. 2. anno 1656.* qui omnes, & alii putant, cataclysmum mente Aprili, vel Maio inchoatum, & anno sequenti sub idem tempus desissere, quia Noë 365. diebus, quibus aliqui decem addunt, area inclusus est. Salian. anno 1657. num. 5. & 6. tom. 1. Ex quibus colligitur, Regem Alfonsum illis adhæsse, qui sentiunt, diluvium superveniente statione hemicalli, quia à mense Februario dies supra annos integros numeravit. Hujus Chronologiæ authores dat Cornelius ubi *sup.* in quibus est Torniell. *anno 1656.* Id compertum est, quod D. Covar. obseruat, Hebreos à diluvio annos dinumerasse, ut cum aliis dixi d. cap. 1. num. 4. Supputatio verò Alfonsi ab Hebreis sumpta non est, qui nunquam annos à tempore hiberno sunt auspicati, sed à vite vel autumno.

Ad Num. 4.

De dupliciti initio anni Hebræorum actum est supra, num. 21. Illud tamen adjicere placet, nam etiæ Hebrei annum ordinentur à mense Tifri, ut ibi assertum est, id fallebat cum remotior ab æquinoctio autumnali inveniebatur, quam Bul, seu Marchesvan, qui nostro Octobri comparatur: nam ab hoc, non ab illo annus inchoabatur. Cornel. à Lapid. *sup. Exod. cap. 23. vers. 16. §. Capit ergo.*

Ibi: *Hac Josephus, apud quem Dium mensem.*

Nomina mensium, tam Macedonum, quam 34 aliarum gentium, extant apud Theat. vita hum. verb. *Mensis.* ubi ordine, quo utimur, sunt collati. Ita ut primus nostro Janvario respondeat. Mensis igitur Macedonici sic nuncupantur. Audinaus, Gerithios, Dystrus, Xanthicus, Artemisius, Deicius, Panonius, Lous vel Dorus, Gorpieus, Hypathæetus, Dius, Apelleus. Ex qua serie constat, Dium Novembri convenire, Decium Junio, & Xanthicum Aprili, ut D. Covar. tradit: cumque annus Macedonum exoriatu à Dio, qui est November, ultimus est Hypothæetus, id est October. Adde Cornel. in *Exod. cap. 12. vers. 2.* ubi ait, Nilan Græce Xanticum dici: quod verum habet, quia hic mensis, sicut anni initium, partim in Martium, & in Apriliem partim incidebat,